

faae Lovsform, og jeg kan ikke i mindste Maade indsee, hvad der skulde være i Veien for at gjøre det. Naar det ærede Medlem tror, at dette Lovforslag, hvis det skulde blive til Lov, vilde bringe Rigsdagen Utat fra Husmændene, saa tager det ærede Medlem fuldstændig fejl. Det skulde ogsaa være mærkeligt, at de i det andet Thing sidde og forhandle et Lovforslag, som de tro, er i Husmændenes Favør, mens det i Virkeligheden vilde bringe dem Utat fra Husmændenes Side. Nei, det vil vise sig, at hvis Lovforslaget gennemføres, vil det indbringe rig Tak fra hele Husmandstanden, der er stillet under disse Forhold.

Finder der da en saa overordentlig Indgriben Sted ved dette Lovforslag, gaar man da Eierens Ret for nær? Lad os see lidt næiere herpaa. Leieren faar efter Lovforslaget Erstatning, naar han gjør Forbedring enten efter kontraktmæssigt Paalæg, eller naar han har erhvervet Eierens skriftlige Amerkendelse eller endelig ogsaa efter Synsforretning. Med Hensyn til de to første Punkter kan der ikke siges Noget, thi hvis Forbedringer ikke er nødvendige, vil Eierens ikke samstemme deri. Af de Forbedringer, som gjøres efter Synsforretning, kunde nogle vel siges at være Forbedringer, som gjøres fuldstændig „in's Blaue“, og som ikke ere nødvendige; men saa maa de Herrer huske paa, at denne Synsforretning vil blive ledet af 2 Skjønsmænd, hvor Amtmanden vælger Opmand, og kunne vistnok gaa ud fra, at i den Henseende vil Amtmanden ikke vælge en Opmand, som handler modsat Eierens Interesse eller gaar dem paa tværs. Jeg kan ikke indsee, at der efter § 3 vil ske Noget, som kunde staae Eierens. De Forholdsregler, der ere truffene, ere saaledes, at Leieren ikke vil indlade sig paa Forbedringer, uden at de ere haardt nødvendige, og vi maa ogsaa huske paa, at naar vedkommende Leier har stiddet der f. Ex. 10 Aar eller 30 Aar, eller opsiget Leieaaleet, taber han Erstatningsretten. Han vil dog ikke foretage disse Forbedringer, uden naar de ere høist nødvendige, man kan ikke her sige, at han paa den Maade skærer en bred Keim af Eierens Næg, det er ikke alene i Husmandens Interesse. Hvad § 4 angaar, kunne vi dog Allesammen være enige om, at Leiemaal af Jordblodder, som ere indgaaede

med et halvt Aars Opsigelse, aldrig kunne være saa betryggende for Jordens gode Drift som længere Leiemaal paa 10 à 12 Aar, saaledes som her er foreslaaet, og det er det Samme, som f. Ex. Høremindretallet i det andet Thing har foreslaaet. Jeg maa maasse erindre om, hvad Høremindretallet i Folkethinget har foreslaaet i Samlingen 1886—87. Da jagde man, at det ikke var ubilligt, at man gik til længere Leiemaal. I Samlingen 1888—89 blev det sagt, at det var fuldstændig rigtigt, at der ydedes Erstatning, men paa den anden Side frasaaldt man saa det tidligere vedtagne længere Leiemaal; maatte til næste Aar Høremindretallet i det andet Thing baade vil gaa med til Erstatningsretten og til det længere Leiemaal. Da vi havde Sagen til Behandling her i Thinget i sidste Samling, frentom der et Uendingsforslag fra det ærede Sde kongevalgte Medlem (Nøsenørn) ikke med Hensyn til Leieaaleet, men angaaende Ret for Leieren til at faae Erstatning for Forbedringer, gjorde efter Paabud af Eierens. Der er talt meget om, at ved Lovforslaget sker et Indgrib i Eiendomsretten, at der sker et Brud paa Kontraktfriheden. Ja, det er, ligesom man tager det, men i saa Tilfælde er der mange Love, som baade komme Eiendomsretten og Kontraktfriheden paatværs. Lad os nu f. Ex. se paa de Love, som der har været talt om paa dette Omraade. Der er nu f. Ex. Loven af 27de Mai 1848 — ja det var nu, før vi fik Grundloven — men lad os se paa Loven af 19de Febr. 1861. Maa jeg spørge, om det, der med Hensyn til Erstatningsreglerne og Erstatningsretten for Fæstegaardmændene gjordes gjældende, ikke akkurat kan gjælde her for Fæstehusmændenes Vedkommende. Det forekommer mig, at naar Fæstegaardmændene kunde faae Retten, uden at der derved skete Indgrib i Eiendomsretten, maa Fæstehusmændene ogsaa kunne faae den. Jeg har ikke haft Leilighed til i mit Hjem at kunne læse Forhandlingerne om Loven af 19de Februar 1861, men jeg er overbevist om, at lignende Aftalelser, som nu ere fremkomne fra det ærede 12te kongevalgte Medlem (Steffensen) ogsaa ere fremkomne ved denne Leilighed. Der er vel ogsaa ved denne Leilighed blevet talt paa samme Maade, om, hvilken Staae det vilde være for Fæstegaardmændene, og hvilket Indgrib i Eiendoms-